

kommunuvalið

Kommunuskuldin ein álvarsamur veruleiki!

Nú býráðsvalið nærkast í hvörjum, eru sum rimiligt mong, sum bjóða seg fram at stýra kommununi næstu fyra árin. Sera ymiskt er, hvat ið verður brúkt til »leysakast«. Ein ávisur býráðslimur man tó bera þrýðing, tí hann hevur ongantíð latið nakað høvi fara aftur um bak at greiða frá um sín góða vilja til bæði ditt og datt, og aðrir taka so eftir og finna okkurt at vera ónøgdir við, og penta so hetta - við hvørt uppfundu - ónøgd saman til eina pena søgu, roknandi við at so og so nógvur sálir fara at gloypa.

Tað er øllum kunnugt, at búskaparlaga stóðan í landinum framvegis er vánalig, ja, hættislig, men kortini hava vit lyndi at gloyma veruleikan, straks ein skái er framman stavn: Ella hvussu skal tað skiljast, at svarið uppá kreppuna eru nýggir bilar í hundrad-kanska túsundatali? Öll, ið bjóða seg fram, skuldu verið so mikið at sær komin, at tæy lótu vera við at geva fólk, veljarum, falskar vónir um framtíðina, tí út-litini eru ikki til tess. Tí hevði tað eisini verið betri, um nýggi landsstýrismaðurin í fíggjarmálum hevði dugað sær at tagt um handan skattalettan, sum hann fór at rumbla við, áðrenn hann var setstur í Tinganesi. Nei, tað sum vit hava brúk fyri nú, eru fleiri fólk av tí slagnum sum kendi norsk forsetisráðharrin við tað mundi, tá ið norðmenn søgdu sviur farvel, og sum svaraði Bjørnstjerne Bjørnson aftur við kendu orðum: »Ná gjelder det om at

holde kjæft«.

Allir smátrupulleikar hjá Tórshavnar kommunu eru fyri einki at rokna ímóti skuldini - smár triggjar á-líkningar ella einar 600 mill. kr. - At lata eyguni aftur fyri hesum veruleika er púra á-byrgdaleyst. Vit vita, hvussu henda ómetaliga skuld er íkomin, men tað hjálpir so lítið nú, tí hon skal gjaldast aftur, ella veit kanska onkur serfrøðingur ráð? Kanska onkur orðhagur grannskoðari?

Kommunurnar finga eina skipan við kreditorarnar fyri einum ári síðan, sum gevur ein fimm ára skáa. Tveir gjaldshættir eru fyri hesi árin, men Tórshavnar og Argja kommunu finga tann háttin, ið lítið og einki minkar um skuldina, men er góður fyri lánveitararnar. Hetta má broytast beinanvegin, tí nú er rentan so lág sum nakrantíð. Í staðin skal hin gjaldshátturin brúkast, har vit eisini gjalda nakað av lánunum aftur, og henda broyting má fáast í lag beinanvegin!

Kommunan má eisini seta sær fyrri at royna at gjalda meira niður av skuldini, um tað á nakran hátt ber til hesi fyra komandi árin. Tað er ábyrgdarpolitikkur. Lata vit bara standa til, so verður tað helst uppaftur tyngri at gjalda skuldina, tá hetta skeiðið er runnið, og verður hon tá ein marra fyri okkum øll langt fram í tíðina. Annars eigur komandi býráð at leggja doyn á við samráðingum at fáa so góðar sømdir og avtalur við lánveitararnar sum gjørligt, tá ið nú hesi fyra árin, sum koma at falla saman við komandi

valskeiði, eru liðin, so at kommunan ikki fer av fótum, men verður karmur um eina góða og trygga framtíð fyri sínar borgarar.

Sjálvandi skal kommunan røkja sínar skyldur mótvegis borgarunum, men tað má vera gjørt eftir eini strangari og rættvisari raðfesting, tí ráðini røkka ikki longur. Sum dømi upp á eitt minstamark av veitingum kann nevast, at øll hús í kommununi hava vatn við tí rætta trýstinum, og at húsarhaldstólina ganga ikki fyri, og at øll hús hava farnast atkomuveg, har tú kanst ganga tursskoddur í hampiligum líkindum. Tað ber heldur ikki til, at sethús standa við opnar, stinkandi kloakir; har verða veruligir ábøtur at gera beinanvegin. - Vit verða noydd nú eina tíð at gera mun á tí *neyðuga* og *óneyðuga*, men ofta er trupult at halda sær í skinninum í so máta, tá ið val er í hondum: Býráðið átti ikki at havt jattað nakað til Tórsvøllin nú, men latið eitt komandi býráð tikið hasa avgerðina; tað hevði sœmt seg betur. Sjálvandi skal landsstaðin byggjast í høvuðsstaðnum, men beint nú hava vit ikki ráð. Í áttati ára galskapinum varð ofta sagt: »Hava vit ráð at lata vera?« Minnir ikki sœrt um ta tíðina! Eitt annað argument ímóti at byggja handan vøllin nú er kortini tað, at tað altíð hevur verið bedýrað, at tað skal vera so trongligt í Gundadali. Ein vøllur, ið bert skal nýttast til nakrar fáar landsdystrir, gevur ikki ungdominum fleiri venjingartimar, tí eigur at vera hugsað øðrvísi um hatta

málið. Tað er heldur ikki beint, at hann einki fer at kosta *samfelagnum*; tað ger hann so sanniliga, men onkur heldur tað verða skilagott at tipa fyri 50 mill.kr. og fáa 10 mill. aftur!

Komandi býráð eigur at øllum alvi at royna at fáa kommununi fleiri inntøkur og arbeidsplass, so at allar hendur hava nóg mikið at gera. Tá er nógv vundið, og samstundis verða nógvir samfelagstrupulleikar burturbeindir. Vit fegnast tóll um, at tað er lív og framgongd at hómra her og har, og vóna, at hetta heldur á og mennist enn meira, so tað verður ein **javnur og stóðugur vøxtur**.

Okkurt kundi bent á, at sitandi meirluti hevur havt eina hepan hond í hesum verki.

Kunsturin at stýra hevur altíð verið og verður at **duga sær hógv**.

Hesar reglurnar um kommunuskuldina eru ikki skrivaðar, tí landsstýrismaðurin í kommunumálum beint nú hevur sent nøkrum kommunum, m.a. Tórshavnar kommunu, eitt illa umtøkt bræv; men lesur tú tað, sum valevni skriva, sæst beinanvegin, at tæy als ikki leggja upp til orðaskifti um nøkur stórmál, og so als ikki um kommunuskuldina. Tað sær út sum ein tigandi avtala at halda seg til tað vanliga gerandis-putrið, innitil valið er farið afturum. Tað er gott at vera fittur, men ikki altíð nóg mikið. Gott býráðsval.

Regin av Steinum,
valevni
á tjóðveldislistanum

Ósmædni

Í Dimmalætting hósdag-in 3. desember heitur býráðsformaðurin í Klaksvík, Jógvan við Keldu, á ungdomin í Klaksvík um at gera sitt til at sama leiðsla, sum hevur verið seinastu fyra árin, sleppur at halda fram.

Hann sigur, at innan ítrótt, mentan, tað veri seg málninga ella tónlist, litteratur og ikki minst í **vinnulivinum náddu vit megnarúrslit**. Seinni í greinini sigur hann: »Mín áheitan - nú eg vóni, at vit fáa leiðsluna fyra ár afturat í Klaksvík - er hon, at vit øll í felag leggja til brots, **eins og gjørt varð innan vinnulivið í 1993**. - Tað sendi okkum aftur í foddin«.

Hvat meinar Jógvan við? Hann gjørdist býráðsformaður aftur 1. januar 1993. Var tað hetta, sum gjørdi, at tað aftur fór at ganga framá í Klaksvík.

Hesum hevur Jógvan egnt við og høv framundir við nú í longri tíð, men hvørt marnsharn veit, at so er ikki.

Klaksvíkingar vita allir, at verkafeløgini í 1992 settu á stovn grunn, og at hesin grunnur saman við fiskimonnum var við at varðveita stórsta partin av línuskipunum: Polarstjørnan, Pison, Klakkur, Jákup B., Jógvan S. og Kvikk á vágni.

Hesin grunnur og verkafeløgini annars finga eisini saman við fiskimonnum nýggj skip til býin.

Tey ungu

Jógvan við Keldu gjørdist fyrstu ferð býráðsformaður í 1981. Tey, sum tá neyvnu fóru komin uppá beinin, eru nú tann ungdomurin, Jógvan við



Keldu biður um stuðul frá. Hann var býráðsformaður frá 1981-1989, teirra fyrstu barnaár, og so aftur frá 1. januar 1993 til dagin í dag, teirra byrjandi ungdoms-ár.

Hvat hevur ungdomurin fingið frá Jógvani við Keldu, nú tæy standa á gáttini til vaksnamannalivið?

- Eina skuld upp á umleið 174 mió. kr. - niðurslitnar skúlar og undirvísingarverk - fólkatalið minkað, ungdomar fluttir av landinum

- ein uppgropan Uppsalabø - ein Helnabrekka í hálvum gekki og - eina kommunu stýrda av Landsstýrinum.

Er tað ikki í tøkum tíma, at vit fáa eyguni upp fyri tí, sum fram er farið í kommununi, og fáa onnur frammat? Fólk sum eru til reiðar at røkja tær uppgávur, sum natúrliga eru kommunalar uppgávur, fólkunum í kommununi til gagns.

Dánjal Ennistig

valevni
javnaðarflokksins í
Klaksvík

Púra rætt Bjarni Dalsgarð

Bjarni Dalsgarð, bygðaráðslimur á Argjum, hevði í bløðunum herfyri eina grein um nakrar ábøtur, ið vóru hart tiltrondar fyri smábátáegarar í Havnar Kommunu (nú eisini Argja Komm.).

Millum annað skilagott nevndi hann trupulleikarnar at fáa ein bát upp til eitt-hvørt smávegis. Sum tað er nú, er tað bæði dyrt og trupult, og vóru kei- og krana-menn ikki so beinasamir,

stóð ofta illa til.

Her má Tórshavnar Havn kunna gera okkurt munagott. Eg siggi dag og dagliga, hvussu væl alt tykist falla í lag á havnalagnum, har avgreiðslan av skipum fer fram (hoyrdi forrestin Havnarnevndarlim úr andstøðuni siga, at vit hava ein framúr góðan Havnameistara, og eg tiki undir). Tí tykir mær tað eitt sindur løgið, at so lítið verður gjørt fyri bátáegarar í Havnar

Kommunu. Her hugsi eg millum annað um, at sera trupult er at fáa fatur á einum stikki, so tú fært el-streym umborð. Tað er mangan hart tiltrøngt, serliga á vetri, t.d. at lóða akkumulatørarnar, turka upp, nýta el-amboð o.a.m. Eg havi høyrð at hugsað hevur verið um hetta. Vælsignaðir, latið hetta ikki bert verða hugsan. So ræðuliga dyrt, at Eilíf kemur eftir okkum kann tað heldur ikki bert at

fáa fleiri enn teir tveir vatnkranarnar niðri við havnaløgini. Og tóku vit so undir við Bjarna Dalsgarð og finga ein bátadrátt, har viðlíkahald og smærri ábøtur kundu farið fram eitt styttri bil, so vóru vit væl ávegis til nakrar nógðar bátáegarar í Tórshavnar kommunu.

Verið góð við bý tykkara, verið góð við Havnina.

Jørleif Kúrberg,
valevni til býráðið í Havn

Til býráðsveljarar í Tvøroyrar kommunu

Orsakað av býráðsvalinum, sum lýst er at verða týsdagin hin 3. desember í ár, verður hervið gjørt kunnugt, at býráðið hevur sent valkort til allar veljarar, sum standa á býráðsvallistanum.

Heldur onkur veljari seg eiga at greiða atkvøðu á valstaðnum á Tvøroyri og ikki hevur fingið valkort, ella um áskriftin á valkortinum er rong, verður hann biðin um at senda býráðnum kærnu um tilik møgulig mistøk.



Tvøroyri hin 18. nov. 1996

**TVØROYRAR
BÝRÁÐ**